

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Socialavdelningen
Karin Jaensson
08-785 5186

BESLUT

Datum
2007-07-13

Beteckning
7012-2007-01651

Bilagor 1
1 (9)

Socialtjänstförvaltningen i Stockholm
Stockholm HVB Barn & Ungdom
Swedenborgsgatan 20
106 64 STOCKHOLM

Tillsyn av Linggården, Stockholms stad

Beslut

Länsstyrelsen anser att Linggårdens boende för ensamkommande flyktingbarn i huvudsak väl uppfyller uppställda kriterier för kvalitet och säkerhet i vården. Länsstyrelsen har dock funnit vissa brister när det gäller dokumentationen.

Länsstyrelsen avslutar ärendet och överläter till Stockholms stad att följa utvecklingen av Linggården och de åtgärder verksamheten vidtar för att förbättra dokumentationen

Länsstyrelsens handläggning av ärendet

Tillsynen av Linggården är en del av ett nationellt uppdrag enligt vilka samtliga länsstyrelser under 2006 och 2007 ska utöva strukturerad och operativ tillsyn över enskilda och offentliga verksamheter där barn och unga ges insatser av socialtjänsten. Fokus vid tillsynen har varit kvalitet och säkerhet. Granskningen har även omfattat barnen/ungdomarnas delaktighet, hälsa, utbildning samt känslomässiga och sociala behov.

Bedömningen grundar sig på personligt besök på institutionen med granskning av dokumentation, strukturerade intervjuer med föreståndare, personal och fyra placerade barn/ungdomar. Vid tillsynen inspekterades också lokalerna. Efter besöket intervjuades två socialsekreterare och tre gode män per telefon.

Enligt Socialstyrelsens Meddelandeblad i december 2006, "Mottagande av ensamkommande flyktingbarn" omfattas boenden för ensamkommande flyktingbarn av de föreskrifter och allmänna råd som gäller hem för vård eller boende.

Aktuell lagstiftning och andra föreskrifter

- Socialtjänstlagen: 1 kap 1 och 2 §§, 3 kap 3, 5 §§, 6 kap 1, 4 och 7 §§, 7 kap 1, 2 och 3 §§, 11 kap 3, 5 och 6 §§ 14 kap 1 §,
- Socialtjänstförordningen: 3 kap 3, 4, 5, 7 och 11 §§, 5 kap 1a §.
- 1 § Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd för enskilda verksamheter, SOSFS 2003:20 och 4 och 6 kap SOFSF 2006:5

Redovisning av inhämtade uppgifter

Linggården är ett gruppboende för asylsökande flyktingbarn. Målgrupp är pojkar och flickor under 18 år som kommit till Sverige utan vårdnadshavare. Verksamheten drivs i Stockholms stads regi sedan september 2006 och har 12 platser. Linggården har tidigare varit ett miljöterapeutiskt behandlingshem för ungdomar med psykosociala svårigheter. Under våren 2006 fick man veta att målgruppen skulle ändras och kunde börja förbereda sig för den nya målgruppen.

Tillstånd för verksamheten

Eftersom verksamheten är offentligt driven krävs inget tillstånd från länsstyrelsen men vid sin tillsyn av offentliga verksamheter utgår länsstyrelsen från samma kvalitetskriterier som vid tillsyn av privat drivna verksamheter.

Stockholm är en av de få kommuner som tar emot och har ordnat boende på uppdrag av Migrationsverket för ensamkommande asylsökande barn.

Ungdomarna på Linggården placeras alltså av Migrationsverket, som står för kostnaden under placeringstiden. När ungdomarna placeras ska en god man vara utsedd som träder in i vårdnadshavarens ställe. Vistelsen på Linggården avslutas som regel antingen för att ungdomen fyller 18 år och då får flytta till flyktingförläggning eller för att han/hon fått uppehållstillstånd. Då tar kommunen över ansvaret, i detta fall Farsta stadsdelsförvaltning. Stadsdelen har 30 dagar på sig, från det att ungdomen fått uppehållstillstånd, att utreda behoven och finna ett annat lämpligt boende för ungdomen.

Kvalitet och innehåll

Till skillnad från ett traditionellt behandlingshem är huvudsyftet med placeringen inte att förändra ett socialt beteende. Linggården skall ge ungdomarna en trygg och strukturerad vistelse med meningsfullt innehåll medan deras asylprocess pågår. Ungdomarna får hjälp med att organisera sin skolgång, fritid, läkarbesök och eventuell sjukvård.

Personalen ser som sin viktigaste uppgift att stå för den dagliga omsorgen och hjälpa dem att behålla sina färdigheter och stötta det som fungerar bra för dem. De behöver hjälp med att lära sig hur man tar sig fram i det svenska samhället såväl språkligt som socialt.

Lokalerna är lämpliga för ändamålet och känns hemtrevliga. Enkelrum finns för alla ungdomar utom två, som måste dela rum vid full beläggning.

I sitt upplägg av verksamheten har man på Linggården tagit del av Migrationsverkets erfarenheter och kvalitetssäkring av boende för asylsökande ungdomar.

BESLUT

Datum
2007-07-13Beteckning
7012-2006-011651

Eftersom personalen är i stort sett densamma som i Linggårdens tidigare verksamhet för ungdomar kan de också delvis använda sig av de erfarenheterna.

Personalen är genomgående välutbildad. Föreståndaren är socionom med vidareutbildning som terapeut steg 1 och biträdande föreståndare är socialpedagog med familjeterapeututbildning. Föreståndaren fördelar sin arbetstid mellan Linggården och en annan verksamhet inom Stockholm HVB. Övrig personal är socionomer (5 st.) samt en socialpedagog och en med annan beteendevetenskaplig högskoleutbildning. Två personer är anställda som nattpersonal. De har inte samma utbildningsnivå men har erfarenhet av motsvarande verksamhet inom Migrationsverket. Personalen kontrolleras i polisens register.

Dagtid arbetar 3-4 personer, på kväll och helg två och på natten en person, alltid vaken nattpersonal.

Majoriteten av de anställda har lång erfarenhet av behandlingsarbete med ungdomar, vilket de beskriver som både en tillgång och en svårighet. Att ha erfarenhet av arbete med ungdomar på institution menar de är till hjälp medan det ibland kan vara svårt att inte gå in i en traditionell behandlarroll gentemot ungdomarna. De ungdomar som har behov av behandlingsinsatser ska få dem tillgodosedda av BUP eller motsvarande.

Personalen tycker att omställningen till ny målgrupp gick väl hastigt. De fick två veckor på sig att helhjärtat bygga upp den nya verksamheten innan de nya ungdomarna kom. För att komplettera sin kunskap för just denna målgrupp har de bl.a. haft studiedagar med Migrationsverket. Det har varit svårigheter med att rekrytera en lämplig handledare men i början av mars 2007 kom den igång. Den rekryterade handledaren är legitimerad och har erfarenhet av att arbeta i andra kulturer än den svenska.Handledning ges både i ungdomsarbetet och i bemötandet av människor från andra kulturer.

Personalen har möjlighet att delta i kompetensutveckling och det individuella behovet diskuteras i utvecklingsamtalen.

Verksamheten ingår i Stockholms stads HVB Barn & Ungdoms program för att utveckla system för ärendestatistik och resultatuppföljning. Plan finns för klagomålshantering och kvalitetsgarantier. Ungdomarna framför förslag och klagomål som sedan diskuteras i personalgruppen och återkopplas till ungdomarna. Så långt möjligt tar man hänsyn till ungdomarnas önskemål. I Linggårdens åtaganden gentemot ungdomarna finns formulerat hur de kan framföra sina klagomål och hur de ska tas om hand.

Frågor om etik och bemötande är alltid aktuella och diskuteras ofta enligt personalgruppen. Grundläggande etiska riktlinjer finns formulerade.

BESLUT

Datum
2007-07-13Beteckning
7012-2006-011651

Varje barn har sin egen dokumentation som förvaras i låst skåp. Länsstyrelsen granskade dokumentationen för sex ungdomar. En handlingsplan var upprättad för varje barn i samverkan mellan barn och personal på Linggården. Den upprättas sedan ungdomen bott en tid på Linggården och revideras efter hand enligt personalen. Den har mest karaktären av en checklista. I den ska finnas uppgifter om bl.a. god man, viktiga personer i såväl formellt som informellt nätverk, uppgifter om skolgång, hälsa, tandvård, ekonomi. Detta uppfylldes inte i alla handlingsplaner. Ofta saknas t.ex uppgifter om skolgången och hur den ska ordnas. Journalerna var av varierande kvalitet och några innehöll inte väsentlig information om t.ex. skäl till byte av god man eller hur skolgången fungerade.

Samverkan runt ungdomarna sker, förutom med Migrationsverket, med deras skola, flyktinghälsan och med den gode man som är utsedd för ungdomen. Samverkan med gode mannen är av skiftande kvalitet och ibland ett stort problem. Vissa gode män visar ett stort engagemang för sina ungdomar medan andra inte tar sitt uppdrag på allvar och inte finns tillgängliga för sina ungdomar. Linggården har vid flera tillfällen fått anmäla missförhållanden till överförmyndaren för att få ett byte av god man till stånd.

De intervjuade ungdomarna har skiftande erfarenheter av sina gode män.

Säkerhet

Personalen beskriver en hög medvetenhet om säkerheten på Linggården. Den målgrupp som bor där ställer delvis andra krav på säkerhetstänkande än på ett "vanligt" behandlingshem. För varje ungdom upprättas en riskanalys som innehåller uppgifter om vilka risker som kan finnas för det speciella barnet. Där tas också upp om det finns personer i eller utanför Sverige som kan vara ett hot för ungdomen. För att ha kontroll på vilka som besöker ungdomarna på Linggården måste alla besökare visa upp giltig legitimation som kopieras och sparas. Regler och rutiner, erfaren personal och vaken nattpersonal bidrar till säkerheten på Linggården. Det finns tydliga rutiner för hur man ska agera om någon form av övergrepp eller annan risksituation skulle uppstå.

Verksamheten har ordningsregler som t.ex. rör rutiner för när ungdomarna ska vara hemma och rutiner för kontroll av besökande. De intervjuade ungdomarna tycker att reglerna är till största delen rimliga även om några hade velat få vara ute senare än 24.00 på helgnätter.

Det finns möjlighet att placera pojkar och flickor avskilt från varandra om det skulle bedömas lämpligt. Den intervjuade flickan kände ingen otrygghet i förhållande till de pojkar som bor på Linggården.

BESLUT

Datum
2007-07-13

Beteckning
7012-2006-011651

Personalen går regelbundet igenom brandskyddet med ungdomarna men har ännu inte haft brandövning med den aktuella målgruppen. Ungdomarna säger i intervjun att de är informerade om vad som ska göras om det börjar brinna.

Delaktighet

Verksamheten förutsätter att ungdomarna är delaktiga i sitt boende på Linggården. Ungdomarna är med och beslutar om sin handlingsplan. Så länge de följer den och de regler som gäller på Linggården är de fria att själva bestämma över sin tid.

De intervjuade ungdomarna säger själva att de blir lyssnade på, även om det inte alltid blir som de vill, och att de kan vara med och påverka sin tillvaro på Linggården.

Skola/sysselsättning

Alla ungdomar går i skola. De genomgår ett test för att nivåplaceras. När det är klart placeras de in i lämplig IVIK klass i Liljeholmens gymnasium där de läser nybörjarsvenska, matematik och samhällskunskap. På eftermiddagarna kan de få läxhjälp på Linggården. Det finns ett samarbete mellan skolan och Linggården, som kontaktas om inte skolgången fungerar för en ungdom; Då involveras även gode mannen. Det finns ungdomar som hellre skulle vilja arbeta eftersom de har skulder att betala av för flyktkostnader. Några har också varit självförsörjande innan de kom till Sverige och har nu svårt att anpassa sig till att bli behandlad som "barn".

De intervjuade ungdomarna går i skolan och tycker den fungerar bra och att de får bra hjälp med läxor av sin personal på Linggården när det behövs. I anslutning till skolan finns fritidsaktiviteter som de kan delta i.

Hälsa

Alla ungdomar får kontakt med flyktinghälsan och BUP när de kommer till Sverige. Såväl den fysiska som psykiska hälsan utreds för varje barn, liksom behovet av tandvård. De barn som är i behov av behandling i något avseende får det. Ett problem är långa väntetider till flyktinghälsan.

Det finns rutiner och regler runt sovtider. Flera av barnen är oroliga och har problem med sömnen på natten. Vid behov utreds barnens sömnproblem. Den nattvakna personalen finns till hands när de är oroliga och vill prata eller bara ha sällskap.

Ungdomarna uppger i intervjuerna att de får god hjälp och stöd när det gäller hälsan. De har alla fått sin hälsa utredd och någon har kontakt med psykolog. De bekräftar också möjligheten att få stöd vid problem med sömnen.

På verksamheten försöker man tillmötesgå ungdomarnas behov av god och näringsrik mat och undviker sånt som kan vålla problem, t.ex. fläskkött. Några

ungdomar säger ändå att det är svårt med den svenska maten och de längtar efter sånt de är vana vid hemifrån, men de har inte tänkt på att framföra det till personalen.

Alkohol eller andra beroendeframkallande medel har inte varit något problem med den nya målgruppen på Linggården. Personalen har erfarenhet och utbildning från den tidigare målgruppen och tror sig om att kunna tackla problemen om de skulle dyka upp. De bedömer att det finns en större risk för ungdomarna att hamna i missbruk när de lämnar tryggheten och det ordnade livet på Linggården.

Ingen av de intervjuade ungdomarna har sett till några droger på Linggården. De känner till reglerna som gäller och tror inte att någon skulle vilja förstöra för sig.

Undervisning i sex och samlevnad förekommer inte. Det är svårt att prata om så känsliga saker när språket är bristfälligt, men i individuella samtal tar man upp hur man umgås mellan könen. Några i personalen tror att det skulle vara bra med tjej- och killgrupper.

Känslomässiga behov

Alla ungdomar som bor på Linggården har kommit till Sverige utan vårdnadshavare. Några av dem har släktingar i landet men ingen som vill, eller bör, ta ansvaret för dem. Ungdomarna får därför en god man som ska vara i vårdnadshavarens ställe. Deras engagemang i ungdomarna är mycket olika. Några tar del av "sina" ungdomars liv och intresserar sig för dem medan andra knappt hörs av eller finns tillgängliga när de behövs.

För ungdomarna blir de två kontaktpersoner som utses på Linggården viktiga. De håller i alla kontakter med olika myndigheter och andra runt ungdomen. Det är också till kontaktpersonen de i första hand ska vända sig med frågor och synpunkter.

De flesta ungdomarna har eget rum men inte alla. En av de intervjuade pojkarna tycker det är jobbigt att dela rum eftersom hans kamrat mår dåligt och är mycket vaken och orolig på nätterna. Han har dock inte sagt till personalen att han skulle vilja ha eget rum.

Ungdomarna har egna fickpengar och de flesta har egen telefon. De kan ringa till och ha kontakt med dem de önskar. Många har fortsatt kontakt med familj och närstående i hemlandet. De uppmuntras att skapa och upprätthålla ett nätverk av vänner som de kan ha glädje av sedan de flyttat från Linggården. Ungdomarna uppmuntras också till fritidsaktiviteter. Om kostnaderna inte ryms inom fickpengen kan de få bidrag från Migrationsverket. De intervjuade ungdomarna är nöjda med de fritidsaktiviteter de har kunnat ägna sig åt och menar att personalen är lyhörd för deras önskemål.

BESLUT

Datum
2007-07-13

Beteckning
7012-2006-011651

Intervju med ungdomarna

De intervjuade ungdomarna (tre pojkar och en flicka) hade bott på Linggården mellan två och sex månader. De kom från länder i mellanöstern och Afrika och väntade på svar på ansökan om asyl. Flera av dem hade bott i andra boenden en eller ett par månader innan de kom till Linggården.

Ungdomarna är samstämmigt, i huvudsak, mycket nöjda med förhållandena på Linggården och i skolan. De känner sig trygga och anser att personalen respekterar dem och deras åsikter. Inga allvarliga bråk eller missförhållanden har förekommit. När det uppstått missförstånd mellan ungdomarna har personalen tagit tag i det och rätt ut begreppen. De upplever att pojkars och flickors behov tillgodoses på jämbördigt sätt. Det finns ingen form av diskriminering i något avseende, tvärtom tar man del av, och lär av, varandras kulturer. De säger att vissa ungdomar kan ha svårt att följa ordningsreglerna, särskilt tiderna då de ska vara hemma, men det brukar lösa sig när personalen förklarat skälen till reglerna.

En av pojkarna hade svårt att sova eftersom hans rumskamrat hade mycket ångest och var vaken på nätterna. Det hade han inte tagit upp med personalen.

De kan påverka sin vistelse inom ramarna för de ordningsregler och personliga handlingsplaner som gäller och menar att personalen är lyhörd för förslag och synpunkter. Systemet med kontaktpersoner fungerar väl. En av ungdomarna hade haft en förtroendekris med en av sina kontaktpersoner men det hade lösts på ett bra sätt.

Det är tydligt att ungdomarna har svårt att förstå olika roller för de personer de har kontakt med, framför allt Migrationsverkets personal och socialtjänsten. Ett annat problem de tar upp är gode männen. Några av dem har själva dålig erfarenhet och de vet många andra som har gode män som inte bevakar deras intresse och är svåra att få tag i när de behövs. Det är inte ovanligt att ungdomar fått byta god man på initiativ från sina kontaktpersoner på Linggården.

Intervjuer med socialtjänsten

Länsstyrelsen har talat med två handläggare vid socialtjänsten i Farsta. De har sammanlagt haft kontakt med sex ungdomar. De tycker att samarbetet med Linggården fungerar utmärkt. Linggården känner sina ungdomar och kan ge bra information i den utredning socialtjänsten gör. Linggården är en bra form av boende för dessa ungdomar som ofta behöver mycket stöd under sin första tid i Sverige. De får hjälp att komma igång med skola och får sin hälsa utredd. Linggården har en ambition att förbereda ungdomarna för tiden efter Linggården.

Socialtjänsten påvisar två stora svårigheter när det gäller dessa ungdomar. En är att de har högst 30 dagar på sig, sedan ungdomen fått besked att han/hon får uppehållstillstånd, för att utreda ungdomens behov och hitta en lämplig boendeform. En annan svårighet är att finna en lämplig boendeform. Familjehem

passar en del men långtifrån alla. Många ungdomar har länge levt självständigt liv i sina hemländer och under flykt och kan ha svårt att inordna sig i en familj. Samtidigt är de långt ifrån kapabla att klara sig i ett eget boende i Sverige.

Intervjuer med Migrationsverket

Länsstyrelsen har varit i kontakt med en av Migrationsverkets kontaktpersoner gentemot Linggården. Hon är också handläggare för några barn som bor där. Hennes intryck är att Linggården är en mycket välfungerande verksamhet. De är måna om sina ungdomar och alltid lätta att ha att göra med i samarbetet. När Linggården startade för ett år sedan var de angelägna att lära och ta del av Migrationsverkets erfarenheter. De ringde ofta och ställde frågor. Numera har de lärt sig mycket och ringer inte så ofta, men alltid när det är relevant.

Intervjuer med gode män

Länsstyrelsen har varit i kontakt med tre gode män. De är samstämmigt mycket positiva till Linggården. De som kan jämföra med andra motsvarande verksamheter anser att Linggården är bäst såväl på att tillgodose ungdomarnas behov som i samarbetet med dem som gode män. Personalen på Linggården visar ett engagemang för de enskilda ungdomarna och ser till deras skola och hälsa och andra behovsområden tillgodoses. De förbereds också på tiden efter Linggården, bl.a. genom att delta i matlagning och andra köksgöromål. Verksamheten har rimliga regler och är noga med att de efterlevs. Vid planerade avvikelser eller brott mot reglerna kontaktas alltid gode männen. Alla gode männen säger också att deras ungdomar trivs bra på Linggården.

Länsstyrelsens bedömning

Kvalitet och innehåll

Tillsynen har visat att Linggården bedriver en verksamhet som väl svarar mot målgruppens behov. Personalen är genomgående välutbildad och har erfarenhet av arbete med ungdomar på institution. De har regelbunden handledning och tillägnar sig kunskap om den aktuella målgruppens behov i såväl gemensam som individuell kompetensutveckling.

Behovet av kvalitetsuppföljning tillgodoses genom Stockholms stads program för ärendestatistik och resultatuppföljning samt verksamhetens egna rutiner för att ta hand om förslag och klagomål från ungdomarna.

När det gäller dokumentationen var akter och handlingar i god ordning och förvarades enligt gällande bestämmelser. Rutiner fanns för vad som skulle införas i journaler och handlingsplaner men intentionerna var inte alltid uppfyllda.

Socialstyrelsens föreskrifter om dokumentation inom socialtjänsten, SOSFS 2006:5 gäller beträffande ett boendes dokumentation. Linggården bör se över sina

BESLUT

Datum
2007-07-13

Beteckning
7012-2006-011651

rutiner när det gäller dokumentationen så den i alla delar överensstämmer med gällande föreskrifter.

Säkerhet

Enligt Länsstyrelsens bedömning tillgodoser Linggården ungdomarnas behov av trygghet och säkerhet under vistelsen där. Såväl ungdomar som gode män och socialtjänst förmedlar att verksamheten bedrivs under trygga former.

Delaktighet

Linggården uppfyller kraven på ungdomarnas och deras gode mäns rätt till delaktighet i det som rör ungdomarna. Såväl ungdomarna som deras gode män bekräftar att de hålls informerade och är delaktiga i viktiga frågor och att Linggården är lyhörd för åsikter och synpunkter. Det kan ändå finnas anledning att vara lyhörd för att ungdomarna kan ha behov som de drar sig för att berätta, som t.ex. problem med rumskamraten.

Känslomässiga behov och social utveckling

Ungdomarna som vistas på Linggården befinner sig som regel i en mycket speciell och påfrestande situation. Många har svåra upplevelser från hemlandet och resan till Sverige. De befinner sig i ett främmande land utan anhöriga och med ovisshet om framtiden.

Enligt samstämmiga uppgifter har Linggården en nivå på omhändertagandet som väl motsvarar ungdomarnas behov. Personalen förmedlar engagemang och respekt i kontakten med ungdomarna.

Skola/sysselsättning

Tillsynen visar att Linggården fäster stor vikt vid ungdomarnas skolgång. De stöttar, följer upp och ställer krav så att ungdomarna får förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen.

Hälsa

Linggården tillgodoser kravet på att se till att ungdomarnas hälsa, fysisk såväl som psykisk utreds och vid behov behandlas och följs upp.

Karin Jaensson

Gunilla Cederström

Kopia till föreståndaren, Linggården, Lingvägen 157, 123 59 FARSTA

Socialtjänstförvaltningen i Stockholm
Stockholm HVB Barn & Ungdom
Swedenborgsgatan 20
106 64 STOCKHOLM

Tillsyn av Stockholms stads Skyddade boende

Beslut

Länstyrelsen anser att Stockholms stads skyddade boende uppfyller uppställda kriterier för kvalitet och säkerhet i vården.

Länstyrelsen avslutar ärendet och överlämnar till verksamheten och Socialtjänstnämnden att följa utvecklingen med de synpunkter som framkommit i tillsynen.

Länstyrelsen handläggning

Tillsynen av det skyddade boendet är en del av ett nationellt uppdrag enligt vilka samtliga länstyrelser under 2006 och 2007 ska utöva strukturerad och operativ tillsyn över enskilda och offentliga verksamheter där barn och unga ges insatser av socialtjänsten. Fokus vid tillsynen har varit kvalitet och säkerhet. Granskningen har även omfattat barnen/ungdomarnas delaktighet, hälsa, utbildning samt känslomässiga och sociala behov.

Länstyrelsen har besökt det skyddade boendet under två dagar, 30 – 31 januari 2007. Vid besöken har vi intervjuat föreståndare, representanter för övrig personal och en ungdom. Vi har även gått igenom journalföring och lokalernas utformning. Efter tillsynsbesöket har vi intervjuat två socialsekreterare per telefon.

Aktuell lagstiftning och andra föreskrifter

- Socialtjänstlagen: 1 kap 1 och 2 §§, 3 kap 3 och 5 §§, 6 kap 1, 4 och 7 §§, 7 kap 1, 2 och 3 §§, 11 kap 3, 5 och 6 §§, 14 kap 1 §,
- Socialtjänstförordningen: 3 kap 3, 4, 5, 7 och 11 §§, 5 kap 1a §.
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd för enskilda verksamheter, SOSFS 2003:20, SOSFS 2006:5, SOSFS 2006:11

Redovisning av inhämtade uppgifter

Tillstånd

Det skyddade boendet är en offentlig verksamhet som drivs av Stockholm stad, och behöver därför inget särskilt tillstånd av Länstyrelsen.

Verksamheten var tidigare ett akut- och utredningshem som tog emot ungdomar med psykosociala svårigheter. En omstrukturering skedde 2002.

Målgruppen sedan 2002 är flickor/ unga kvinnor i ålder 13-20 år som behöver skydd till följd av hedersrelaterat våld och förtryck. Verksamheten har 8 platser. Till verksamheten finns också ett Stöd- och rådgivningscenter samt en skyddslägenhet med en plats. Verksamheten hade vid tillsynsbesöket två flickor inskrivna.

Kvalitet och innehåll i vården

Det skyddande boendet tar emot flickor som behöver skydd till följd av hedersrelaterat våld. Placering kan ske dygnet runt och placeringsformen är för kortare tid och akut. På boende kan flickorna få skydd, praktisk hjälp, stöd och omvårdnad dygnet runt.

Boendet finns i ett hyreshus som har tre plan. Flickorna har egna rum. I källarplanet finns tvättstuga, dusch och ett rum för sportaktiviteter. På bottenplanet ligger några av flickornas rum, kök, matplats, toalett och dusch och andra gemensamma utrymmen. På övervåningen finns övriga boenderum, ett gemensamt tv-rum, kontor, samtalsrum och toalett. På båda planen finns rum för personalen som arbetar natt.

Det grundläggandet innehållet i vården bygger på samtal, stöd och omvårdnad. En handlingsplan upprättas utifrån varje flickas skyddsbehov. Verksamheten har ett genus- och lösningsfokuserat perspektiv och gör riskbedömningar utifrån nätverkskartor.

Personalen på det skyddandet boendet består av föreståndare, biträdande föreståndare, husmor och åtta behandlingsassistenter. Föreståndaren på boendet har titeln verksamhetsledare. Till verksamheten är också ett antal vikarier och timanställda knutna. Ny personal deltar i introduktionsprogram. De båda verksamhetsledarna har fördelat de administrativa arbetsuppgifterna mellan sig. Verksamhetsledaren har budget, personal, arbetsmiljö och behandlingsansvar. Biträdande har ansvar för ärenden, process och akter/dokumentation.

Verksamhetsledaren är socionom. Bitr. verksamhetsledare har behandlingsassistents- och arbetsledarutbildning, ett flertal vidareutbildningar, samt lång erfarenhet inom området.

Många i personalgruppen är socionomer och flertalet har nätverksutbildning liksom mångårig erfarenhet av arbete med ungdomar inom HVB. Personalen har också genomgått KBT- utbildning genom Stockholms stad.

För arbetet med den nya målgruppen har personalen fått ett massivt utbildningspaket, med föreläsningar, seminarier och diskussioner kring hedersrelaterat våld.

All personal erbjuds fortsatt kompetensutveckling. Inom det specifika kunskapsområdet gäller mer att ta del av fortsatt forskning och erfarenheter där det skyddande boendet själva har stor kunskap som de sprider till andra.

Verksamhetsledaren deltar i ett nätverk som arbetar med hedersrelaterat våld inom landet för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Det finns också en referensgrupp inom Stockholms stad med samma syfte.

Personalen deltar i extern handledning varannan vecka. Handledaren är psykolog med kompetens inom området.

Det finns till viss del kulturkompetens inom personalgruppen. För att kompensera brister på kulturkompetens samarbetar verksamheten med andra verksamheter t.ex. Terrafem. Tolk anlitas vid behov och då kvinnlig tolk. Man strävar efter att samma tolk sedan ska återkomma vid fortsatta möten med flickan för att skapa trygghet för henne.

Det skyddande boendet har tydliga mål för verksamheten, vilka kan följas upp. Det finns förutsättningar, genom insamlade data om placeringar, att utvärdera verksamheten. Två utvärderingsrapporter har gjorts. Den ena i samarbete med FOU-byrån i Stockholm under 2004/2005 och den andra av avdelningen för samhällsvetenskaplig genusforskning vid Uppsala universitet 2005. Verksamheten gör också regelbundet egna uppföljningar/utvärderingar genom avslutningssamtal med både den placerade flickan och ansvarig socialtjänst en s.k. nöjdkund enkät. Placeringar som varar mer än en vecka följs upp med socialtjänstens handläggare efter sex månader. Resultaten av både egna och de större utvärderingarna tas upp på personalkonferens och i verksamhetsberättelsen. Personalkonferens hålls en gång per vecka.

Ur verksamhetsberättelsen 2005 framgår att den genomsnittliga placeringstiden var 44,5 dygn och genomsnittsålder för flickorna var 16,8 år.

Boendet har bemanning dygnet runt med två sovande personal på natten. Eftersom verksamheten ska erbjuda skydd så är personaltätheten hög. En dag i veckan, lördagar, förekommer dock enkelbemanning då det är en personal som arbetar dagtid mellan kl.10-18. Under kvällen och nattetid samt helger finns en arbetsledarjour inom Stockholm HVB Barn och Ungdom att tillgå för personal vid behov. Verksamheten har också beredskap vid sjukfrånvaro och arbetstoppar, även om tillgången på vikarier just nu var lite mindre än det varit.

Varje flicka har två kontaktpersoner där den som har huvudansvaret alltid är kvinna. Kontaktpersonerna erbjuder flickorna stöd. De ansvarar för upprättande av nätverkskarta, journalföring, att de dokument som ska finnas är upprättade samt kontakt med socialtjänsten och andra verksamheter.

Boendet arbetar aktivt i samverkan med socialtjänst. Det är socialtjänsten som placerar och ger dem uppdrag utifrån varje flickas behov. Verksamheten samverkar också med vårdcentral, Maria ungdom, Ungdomsmottagningen, polis och skola. När de kontaktar vårdcentral är det en kvinnlig läkare flickorna går till.

Personakter för varje flicka finns i individuella pärmar som förvaras i låst skåp.

Journaler förs löpande och varje vecka skickas journalen till socialtjänsten. Uppdrag finns formulerat i journalen. Efter avslutad placering får socialtjänsten ett PM om placeringstiden med risk och säkerhetsbedömning. Enligt personalen informeras flickorna om att journaler skrivs men det är få som vill läsa dem. Det finns en tydlig intagningsprocess, som kan ske akut och även nattetid. Verksamhetsledaren fattar beslut om inskrivning. Efter utskrivning bevaras personakterna en viss tid. Det finns generella regler, checklistor och mallar för dokumentationen i en separat pärm som stöd för behandlingspersonalen.

Verksamheten har regelbundna uppföljningsmöten med socialtjänsten. Helst varje vecka men det är inte alltid möjligt p.g.a. avstånd. Därutöver har de regelbunden telefonkontakt med socialtjänsten.

Etiska riktlinjer finns nedskrivna och gäller för alla verksamheter inom Stockholm HVB. Personalen har talat mycket om bemötande utifrån etnicitet och ett köns- och maktperspektiv som har gett ett medvetet förhållningssätt. Manlig personal går t.ex. inte in i flickans rum för att väcka henne. Kontaktpersonen med huvudansvaret är alltid kvinna.

Säkerhet

Verksamheten bygger på att erbjuda skydd och säkerhetstänkandet genomsyrar hela verksamheten. Boendet har utarbetat säkerhetsrutiner och system med larmade dörrar och fönster, porttelefon, särskilda fönsterglas, säkerhetsgrind/sluss.

Det finns tydliga regler för ordning och säkerhet. Flickorna får inte ta med sig kamrater till boendet och har inte tillgång till internet och e-mail för att adressen inte ska kunna avslöjas. De får tillgång till dator och ta emot kamrater på Stöd- och rådgivningscentret, som är knutet till det skyddande boendet, istället. Personal får heller ej avslöja var de arbetar.

Brandgenomgång och övning med personalen sker. De inskrivna flickorna får muntligt genomgång.

Delaktighet

Verksamheten bygger på flickornas medverkan och delaktighet. De är med och kan påverka vid både inskrivningsmöten och uppföljningsmöten. Verksamheten har husmöten varje tisdag där de inskrivna flickorna och personalen möts och planerar veckan och där flickorna har möjlighet att framföra synpunkter. Därutöver har flickorna regelbundna möten med kontaktperson där de talar om mål och delmål under placeringen.

Skola/sysselsättning

De flesta ungdomar har skolgång när de kommer men det kan bli en periods uppehåll innan skolundervisningen är ordnad, ibland p.g.a. att hemskolan ligger i annan kommun, långt borta. Om det är möjligt för ungdomen att gå kvar i den

gamla skola så ordnas det, i annat fall får undervisning ordnas via hemskolan, att de skickar böcker med hemuppgifter. Behandlingsassistenten kan då hjälpa till i skolarbetet.

Personalen försöker uppmuntra till fritidsaktiviteter under placeringstiden.

Hälsa

Vid inskrivningen frågas om hälsa, eventuella allergier, medicinering och om behov av särskild mat. Vid behov kontaktas kvinnlig läkare på Vårdcentralen, som verksamheten har samarbete med.

Vid behov av tandvård ordnas det.

Verksamheten har samarbete med ungdomsmottagningen och har haft temasamtal med barnmorska på önskemål från de inskrivna flickorna. De har även haft föreläsare från RFSU omkring sex och samlevnad.

Sachska sjukhuset kontaktas vid behov av barnpsykiatrisk hjälp.

Verksamheten tar inte emot flickor med missbruksproblem men om misstanke om missbruk uppkommer under placeringen tas kontakt med Maria Ungdom för provtagning.

Verksamheten har husmor som arbetar vardagar. Flickorna är med i planeringen kring maten och har möjlighet att komma med önskemål. På helgen turas man om att laga mat och flickorna lagar mat om de vill. Det finns mattider men personalen tvingar ingen och har heller inte regler omkring dukdagar osv. som flickorna ska delta i.

Förhållandena kring sömn ser olika ut utifrån de behov och upplevelser flickorna har. En del flickor som är oroliga och rädda föredrar att vara eller somna i tv-rummet. Andra vill prata eller sover andra tiden. Verksamheten stänger och släcker en viss tid men flickorna får vara uppe om de inte stör. Två personal sover på boendet och får väckas om någon behöver prata eller inte kan sova.

Känslomässiga behov

Grunden till placeringen är flickornas behov av skydd och placeringen varar under en viss tid. Under denna tid har flickan regelbundna samtal med sin/-a kontaktpersoner och gör tillsammans nätverkskarta. En risk- och säkerhetsbedömning görs om var flickan kan vistas och vad hon kan göra på egen hand och i vilka situationer kontaktperson ska vara med. Samma riskbedömning görs angående vilka hon kan träffa eller prata med. Personalen arbetar med att stödja flickan och försöker bygga på det som fungerar. Man försöker bygga goda nätverk för att flickorna ska känna sig avlastade och att de inte är ensamma i denna situation. Eftersom personalen följer med flickorna i hög utsträckning så ingår samtidigt både social träning och uppträdande. Flickorna uppmuntras till fritidsaktiviteter, där målet är en fritidsaktivitet per dag. Det kan vara allt från att gå ut och gå till museibesök. Rummen är flickornas eget område.

Flickorna får hjälp av personalen med att "stå ut med" att det är ovisst vad som ska hända. Under placeringen pågår ofta andra processer som socialtjänstens utredning, LVU- förhandling eller polisutredning.

Intervju med ungdomar

Länsstyrelsen har intervjuat en av flickorna som var inskrivna när vi var där. Ur samtalet framkommer att hon är nöjd med personalen och att det är lätt att gå till dem. Hon har inget emot boendet och känner sig trygg men vill egentligen inte vara placerad. Hon är placerad enligt LVU vilket också speglar samtalet. Det finns regler under tiden man bor här. Uppföljningsmöten med socialtjänsten är en gång per vecka. Hon är informerad om journaler och att hon får läsa men vill inte det. Flickorna sköter sig själva med hygien, rum och tvättar själva men får hjälp med olika kontakter om det behövs. På helgerna är de med och lagar mat.

Intervju med vårdnadshavare

Eftersom detta är ett skyddat boende utifrån hedersrelaterat våld där flickan har behov av skydd från nära anhöriga ligger det i sakens natur att vårdnadshavare inte kan intervjuas.

Intervju med socialtjänst

Länsstyrelsen har intervjuat två socialsekreterare som är handläggare för de inskrivna flickorna. Båda beskriver ett nära samarbete med verksamheten med regelbundna uppföljningsmöten och däremellan telefonkontakt. En av dem uttrycker att verksamheten har ett professionellt behandlingssätt med stor kunskap i frågorna. Socialtjänsten får också journaler varje vecka. Båda anser att det är en bra verksamhet. Att verksamheten ger det skydd och den säkerhet flickorna behöver, vilket känns tryggt för socialtjänsten som har placerat enligt LVU. Helst skulle socialtjänsten vilja ha kontakt med samma personal/kontaktperson men det går inte då alla går på schema. En av socialsekreterarna undrar över sysselsättningen på boendet då flickan kunde behöva ha lite mer att göra och kanske, vara delaktig i lite mer rutiner.

Länsstyrelsens bedömning

Det skyddade boendet har på ett positivt sätt medverkat till och underlättat Länsstyrelsens tillsyn. Länsstyrelsen bedömer att verksamheten är ett välfungerande HVB som arbetar seriöst och har en genomtänkt struktur och ett medvetet förhållningssätt.

Kvalitet och innehåll

Det skyddade boendet har en verksamhet som skiljer sig från de flesta andra behandlingshem för ungdomar. Det är en utredningsinstitution för ungdomar med en specifik problematik och verksamheten är uppbyggd utifrån dessa ungdomars uttalade behov av skydd och säkerhet. Verksamheten är ensam i sitt slag i länet.

Personalgruppen har lämplig utbildning och erfarenhet för sitt arbete. Dock kan vi konstatera att bitr. verksamhetsledaren inte uppfyller de formella krav på kompetens för funktionen men att detta uppvägs av hennes erfarenhet och den vidareutbildning hon har.

De följer forskning och den kunskapsutveckling som finns inom området där verksamheten själva står för stor kunskap och erfarenhet som de delger andra. Personalgruppen har regelbunden handledning med handledare som har kompetens inom området.

Diskussioner om förhållningssätt sker kontinuerligt. Det finns en levande diskussion och lyhördhet för att situationer kan uppstå kring oenighet och avvikande åsikt i personalgruppen utifrån genusperspektivet. Bland annat har man i personalgruppen fört diskussioner kring svårigheter som kan uppstå med manlig personal i förhållande till flickorna och deras speciella problematik. Verksamheten har anpassat sina rutiner med hänsyn till detta trots att full enighet inte finns inom personalgruppen om värdet av dessa rutiner.

Dokumentationen hade vissa brister. Då verksamheten erbjuder kortare tids vistelse, ofta akut under en utredningsperiod, kan inte samma krav på genomförande- och behandlingsplaner ställas som för längre tids behandlingsplaceringar. Dock måste en plan för vården finnas. I några akter saknades vårdplan och uppdrag. Något uppdrag var inte daterat. Journalföringen var utförlig och skickades till socialtjänsten varje vecka.

Verksamheten är väldokumenterad och har utvärderats externt vid två tillfällen. Hemmet har också rutiner för egna uppföljningar och utvärderingar. Verksamheten har kvalitetsgarantier med åtaganden och klagomålshantering. Länsstyrelsen bedömer att verksamheten arbetar seriöst med kvalitetssäkring.

Säkerhet

Länsstyrelsen anser att hemmet mycket väl tillgodoser behovet av säkerhet och trygghet för de inskrivna flickorna. Genom ett väl fungerande samarbete med socialtjänsten finns förutsättningar för insyn i verksamheten. Både socialtjänsten och flickorna uppger att de känner trygghet i boendet och är nöjda med personalen och deras kompetens samt att det alltid finns personal att vända sig till.

Länsstyrelsen ställer sig dock undrande till insynen i vardagsrummet på övre plan. Då det precis utanför fönstret ligger en höjd med promenadvägar där människor rör sig och dessa kan se in i vardagsrummet där flickorna vistas. Vid tillsynsbesöket uttryckte också en av flickorna oro för detta. Insynen kan exempelvis avhjälpas med mer heltäckande gardiner.

Datum
2007-05-25

Beteckning
7012-06-100995

Delaktighet

Behovet av delaktighet är i huvudsak väl uppfyllt. De inskrivna flickorna är delaktiga i vården och medverkar vid inskrivnings och uppföljningsmöten. Personalen lyssnar på flickorna och de medverkar i planeringen. Det finns en dialog mellan alla parter, de inskrivna flickorna, verksamheten och socialtjänsten. Flickornas vårdnadshavare och nätverk är inte delaktiga men det har sin förklaring i själva orsaken till placeringen, behovet av skydd från nära anhöriga.

Skolgång/sysselsättning

Det framkommer att det kan bli någon periods uppehåll i skolgången för de placerade flickorna beroende på hur skolgången ska kunna ordnas utifrån säkerhet och var hemskolan är belägen. Dock ordnas skolgången och som minimum får flickorna sina skolböcker skickade till sig från skolan och får hjälp i studierna av personalen på boendet.

Verksamheten ställer medvetet inte krav på att de inskrivna ska delta i vardagliga sysslor såsom dukning, städning eller annat. Det framkom att det fanns delade åsikter om detta i personalgruppen. Likaså hade socialtjänsten tankar om att det kan vara bra för flickorna att också delta i dessa rutiner eller andra sysselsättningar inom huset så att de blir mer delaktiga och får mer att göra då flickorna själva oftast inte har egna fritidsintressen.

Länsstyrelsen delar farhågorna att det kan bli för passivt för de inskrivna flickorna och anser att det finns skäl för verksamheten att ägna frågan särskild uppmärksamhet.

Hälsa

Flickornas behov av stöd i att sköta sin hälsa och tandvård tillgodoses på ett bra sätt. Verksamheten har ett medvetet förhållningssätt och arbetar aktivt i dessa frågor.

Känslomässiga behov

Verksamheten erbjuder en kortare tids placering, ofta akut, och arbetar med kortare behandlingsperspektiv och utifrån de förutsättningarna anser Länsstyrelsen att det finns en medvetenhet om vikten av att tillgodose flickornas känslomässiga behov och öka deras medvetenhet under den tid de är placerade där. Verksamheten har också utarbetade metoder som stöd i detta såsom nätverkskartor och riskbedömningar.

Länsstyrelsen bedömer att det skyddade boendet i sin verksamhet och sitt förhållningssätt verkar för att möta flickornas behov och stödja deras utveckling.

Karin Jaensson
socialkonsulent

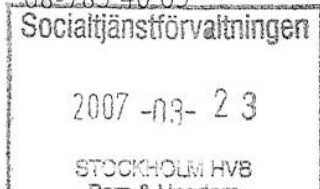
Agneta Krantz
socialkonsulent

Kopia till: Verksamhetsledare, skyddade boendet

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Socialavdelningen
Margareta Florin
08-785 40 65

BESLUT

Datum
2007-03-19

Bilaga 3¹ (11)

Beteckning
7012-2006-070549

Socialtjänstförvaltningen i Stockholm
Stockholm HVB Barn & Ungdom
Swedenborgsgatan 20
106 64 STOCKHOLM

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
STOCKHOLM

2007-03-27

474 dnr 070549/2007

Tillsyn av Giovannis behandlingshem

Beslut

Länsstyrelsen anser att Giovannis behandlingshem i huvudsak uppfyller vad som föreskrivs i lag och annan reglering vad gäller hem för vård eller boende.

Länsstyrelsen har emellertid funnit vissa områden som verksamheten behöver utveckla och avslutar ärendet med att begära att Giovannis behandlingshem senast den 13 juli 2007 inkommer med en skriftlig redogörelse kring vilka åtgärder som vidtagits avseende främst dokumentationen. Giovannis behandlingshem kan med fördel samtidigt redovisa vad som förbättrats eller planerats, för att åstadkomma förändring, inom de förbättringsområden som i övrigt nämnts i Länsstyrelsens bedömning.

Länsstyrelsens handläggning av ärendet

Tillsynen vid Giovannis behandlingshem har utförts med utgångspunkt i ett nationellt uppdrag, enligt vilket samtliga länsstyrelser från hösten 2006 ska utöva strukturerad och operativ tillsyn över enskilda och offentliga verksamheter där barn och unga ges insatser av socialtjänsten. Det övergripande syftet med tillsynen är att belysa och ytterst förbättra situationen för de placerade barnen. Den samlade tillsynen ska även ge en bild av förhållandena på nationell nivå.

Granskningen har följt nationellt fastställda kriterier för bedömning av i vilken grad institutionen arbetar i enlighet med lagstiftning och föreskrifter på området. Kriterierna är indelade i sex ansvarsområden; kvalitet och innehåll i vården, säkerhet, barnets delaktighet, känslomässiga och sociala behov, hälsa samt utbildning. De tre sistnämnda ska svara mot variabler som ingår i behovstriangeln enligt barns behov i centrum, BBiC.¹

Bedömningen grundar sig på personligt besök och granskning av dokumentation den 11 och 12 oktober 2006. Vid besöket genomfördes även strukturerade intervjuer med dels föreståndaren, dels en personalgrupp om fyra anställda samt enskilda samtal med tre av de inskrivna flickorna. Två vårdnadshavare och fem socialsekreterare har intervjuats per telefon.

¹ Barns behov i centrum – ett nationellt projekt som drivits av Socialstyrelsen. Målet har varit att utveckla ett enhetligt system för handläggning och dokumentation inom den sociala barnvården. Implementering av modellen pågår.

Länstyrelsen uppskattar att föreståndaren, personalen och ungdomarna på olika sätt bidragit till att underlätta tillsynen.

Verksamheten

Giovannis behandlingshem (Giovannis) är en offentligt driven institution och är därmed inte tillståndspliktig enligt bestämmelserna i socialtjänstlagen. Huvudman för verksamheten är Stockholm HVB Barn & Ungdom inom socialtjänstförvaltningen i Stockholms stad. Målgruppen är flickor mellan 15 till 20 år, som har psykosocial och/eller psykisk problematik. Hemmet erbjuder sex platser och är beläget i en lägenhet i ett hyreshus på Södermalm i Stockholm.

Aktuell lagstiftning m.m.

Tillsynen, med bedömning och beslut, grundas främst på nedanstående lagstiftning samt föreskrifter och allmänna råd;

Socialtjänstlagen

1 kap 1 och 2 §§, 3 kap 3 och 5 §§, 6 kap 1, 4 och 7 §§, 7 kap 1, 2 och 3 §§, 11 kap 3, 5 och 6 §§, 14 kap 1 §

Socialtjänstförordningen (SoF)

3 kap 3, 5, 7, och 11 §§, 5 kap 1a §

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS)

2003:20, 2006:5, 2006:11, 2006:12

Resultatet av tillsynen

Kvalitet och innehåll

Det grundläggande innehållet i vården bygger på psykodynamisk och systemisk teori. Den miljöterapeutiska behandlingen utgår från ett kognitivt beteendearriktat förhållningssätt. Institutionen bedriver även individualterapi. Familjen och nätverket görs delaktiga i den mån det är möjligt. Alla inskrivna kan erbjudas individuellt anpassad, och betygsgrundande, undervisning på grundskole- eller gymnasienivå genom ESS-skolorna². Utgångspunkten för hur skolgången ska bedrivas är främst ungdomens vårdplan.

Föreståndaren har adekvat högskoleutbildning och är socionom med steg 1-utbildning. Den biträdande föreståndaren är socialpedagog. Övrig behandlande tillsvidareanställd personal består av sex behandlingsassistenter med varierad utbildningsbakgrund såsom socionom, socialpedagog, psykolog, barnskötare och mentalskötare. Samtliga har vidareutbildning inom yrkesområdet. Majoriteten av de anställda har lång erfarenhet av behandlingsarbete. En behandlingsassistenttjänst är vakant. Ny personal deltar i introduktionsprogram.

² ESS-skolorna, som är en del av utbildningsförvaltningen i Stockholms stad, ansvarar för samverkan med socialtjänsten och sjukhus i Stockholm för att grundskole- och gymnasieelever, som befinner sig på HVB, mellanvårdsalternativ eller sjukhus får anpassad undervisning.

Biträdande föreståndaren ansvarar för inskrivning. Föreståndaren fördelar sin tjänstgöringstid mellan Giovannis och en annan verksamhet, Linggården, inom Stockholm HVB Barn & Ungdom

Kunskap om lagstiftning och aktuella forskningsrön får föreståndare och personal genom att bl.a. delta i olika seminarier eller ta del av facktidskrifter.

Personalen erbjuds kompetensutveckling i varierad utsträckning, och det satsas mest på utbildningar, kurser eller föreläsningar med inriktning mot kognitiva metoder för att bl.a. kunna hantera de alltmer förekommande korta placeringarna. Personalen har även inhämtat kunskap om allt från missbruksproblematik, ätstörningar, självskadebeteenden till journalföring och utvärdering.

Personalen uppgav vid intervjun att förutsättningarna att arbeta med de placerade ungdomarna inte längre var tillräckligt goda. Det fanns mera behov av diskussion kring utbildning samt konkreta önskemål om ytterligare kognitiv kompetens för att bättre möta ungdomarnas problematik. I övrigt framkom att personalen deltar i extern handledning tre timmar varannan vecka i form av lösningsfokuserat arbete. Föreståndaren deltar inte i handledningen. Individualterapeuten har även egen handledning.

Hemmet har bemanning dygnet runt med fler personal dagtid än på kvällar och under veckoslut. Natttid finns två sovande jour. Verksamheten har beredskap för sjukfrånvaro och semester. Kontaktperson utses för varje ungdom. De intervjuade föräldrarna, men även socialtjänsten, har ifrågasatt det lämpliga i att ha många vikarier i verksamheten och menade att det orsakade sämre kontinuitet och utveckling i vården och behandlingen av flickorna.

Ungdomarna har ofta en komplex problembild. Idag blandas t.ex. akut- och jourplacerade flickor som varit utsatta för brott med flickor som har en annan och ibland svårare psykisk problematik med mer krävande och långvariga vård- och behandlingsbehov.

Giovannis har delvis mätbara mål på individnivå i form av åtaganden. Det finns förutsättningar för att följa upp verksamheten även om någon extern uppföljning eller utvärdering av verksamheten inte gjorts under de senaste åren. En intern uppföljning gjordes 2004 utifrån "synpunktsblanketter" som delats ut till utskrivna ungdomar, deras vårdnadshavare och socialtjänst. Sammanställningen av uppföljningen visade att socialtjänsten i huvudsak var nöjd med insatsen medan föräldrarna var mer negativa till resultatet av behandlingen och bemötandet på institutionen. De tre ungdomar som svarat var relativt positiva till den tid de vistats på hemmet och den hjälp de fått.

I syfte att följa upp och få en samlad bild av placeringarna har Socialtjänstförvaltningen upprättat ett gemensamt formulär för att institutionerna

BESLUTDatum
2007-03-19Beteckning
7012-2006-070549

inom Stockholm HVB Barn & Ungdom ska kunna inhämta synpunkter kring de enskilda ungdomarna från placerande socialnämnder sex månader efter utskrivning. Huruvida detta leder till att verksamheten utvärderas mer regelbundet och reella förbättringar sker i sin helhet framgår inte av tillgängligt material.

Hemmet arbetar aktivt i samverkan med främst socialtjänst, men även med andra myndigheter och verksamheter, t.ex. skola och sjukvård, utifrån flickornas individuella behov. Familj och nätverk görs delaktiga om det ingår i socialtjänstens vårdplanering, men personalen menade att det inte alltid var möjligt att få till stånd ett samarbete mellan föräldrarna och verksamheten. Samtidigt har det under granskningen framkommit uppgifter om att personalen skaffat sig utbildning i syfte att leda föräldragrupper med utgångspunkt i en kognitiv beteendemodell, Komet, som inriktar sig mot att stärka föräldrarnas samspel med sina barn.

Enligt personalen bjöds tidigare den unges familj in en gång i månaden till en form av föräldragrupp och till jul- eller sommarfester, men sedan en tid tillbaka förekommer inga regelbundna gemensamma träffar med föräldrarna. Enligt föreståndaren berodde det på föräldrarnas önskan om att få mer individuell hjälp. De enskilda föräldrarna deltar för det mesta vid uppföljningsmöten på Giovannis tillsammans med socialtjänsten och den unga.

Personalen och föreståndaren beskrev en medvetenhet om bemötande med hänsyn till kön, sexuell läggning och etnicitet. I verksamhetsberättelsen för 2005 redogörs för vikten av att ha "enkönad verksamhet" då verksamheten menar att "det är svårt för tonårsflickor att fokusera på sig själva, om det finns pojkar i boendet". Vidare framgår att "Flickorna slipper att förhålla sig till sexuella inviter/trakasserier och konkurrera med pojkarna om utrymmet". Av samma redogörelse för verksamheten framkommer i övrigt att personalen deltagit i föreläsning om personer med HBT (homo-, bi- och transsexuella) arrangerad av RFSL.

Möten i anslutning till placeringen genomförs ungefär en gång i månaden under deltagande av ungdomen, vårdnadshavare och socialtjänst. Frågor som rör etik, t.ex. bemötande och förhållningssätt till flickorna, finns dokumenterade och hålls levande i personalgruppen varje vecka vid personalkonferensen, men även vid handledning och i behandlingen. Såväl föräldrarna som ungdomarna påpekade att de inskrivna flickorna inte alltid upplevt sig respektfullt bemötta.

- Det finns inga skriftliga rutiner för att hantera synpunkter och klagomål. Ungdomarna kan dock vända sig till sin kontaktperson eller ta upp frågeställningar som besvaras vid regelbundna stormöten med personal och de andra inskrivna ungdomarna. Ett annat forum för ungdomarna att framföra sina synpunkter och klagomål på är vid uppföljningsmötet med socialtjänsten. Det

fanns olika uppfattningar bland de intervjuade ungdomarna, socialsekreterarna och föräldrarna i vilken mån de fått gehör för sina synpunkter.

Dokumentationen kring varje enskild ungdom finns samlad i s.k. journalpärmar, som förvaras inlåsta i kassaskåp. En övergång till mer elektronisk dokumenthantering pågår. Pärmarna ska enligt ett försättsblad bl.a. innehålla personuppgifter, uppdrag från socialtjänsten, riskanalys, dag- och journalanteckningar samt skolplanering.

Samtliga journalpärmar gicks igenom och kontroller gjordes i det elektroniska dokumentationssystemet. En fördjupad aktgranskning genomfördes för fem av de inskrivna flickorna. Alla ungdomar hade en genomförandeplan³, men uppgifter om placeringsbeslut eller socialtjänstens vårdplan saknades i tre av de särskilt noggrant granskade journalpärmarna.

Journalerna innehöll som regel uppgifter om händelser, men det framgår inte alltid vilka beslut eller åtgärder som vidtagits. Flera av de löpande journalanteckningarna hade istället karaktären av dagboksnoteringar. I de granskade journalanteckningarna fanns inga uppgifter om vad som uppnåtts i förhållande till målen/delmålen med behandlingen. Det uppmärksammades att anteckningar om ett möte med socialtjänsten, en flickas graviditet och en incident med hot mot personal fanns som separata dokument i papperskopia i journalpärmerna eller endast som ett elektroniskt dokument.

Genomförandeplanerna utgår från en mall, som innehåller uppgifter om bl.a. uppdrag, den unges problem/beteende och livssituation med förklaring/hypotes, mål med delmål, konkreta insatser samt den unges resurser och framgångsfaktorer. Planen beaktar även den unges problem och behov utifrån förhållanden till familjen och nätverket samt skola eller annan sysselsättning och fritid.

Som regel saknade genomförandeplanerna datering samt namnunderskrifter av den unge, vårdnadshavaren, socialtjänsten och behandlingspersonalen. Uppgifter om tänkbara insatser i tidsföljd och vem/vilka som ansvarar för att insatserna genomförs fanns inte i de granskade akterna. Varken ungdomarna eller föräldrarna kände till vad Giovannis dokumenterade om dem. Ingen av de fem socialsekreterarna kunde erinra sig om det upprättats en ”behandlingsplan” eller inte. Några av dem uppgav att det s.k. uppdraget eller vårdplanen istället fungerat som utgångspunkt i uppföljningen av behandlingen vid de gemensamma mötena.

³ *Behandlingsplan* har i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2006:5 och 2006:12 ersatts av begreppet genomförandeplan, vilket enligt nämnda föreskrifter beskriver hur en beslutad insats ska genomföras.

BESLUT

Datum
2007-03-19Beteckning
7012-2006-070549

Journalanteckningarna signeras med automatik i det elektroniska systemet, men i de tillgängliga journalerna i pärmarna fanns sällan uppgift om vem som skrivit ned händelsen eller den vidtagna åtgärden. Det är endast den tillsvidareanställda personalen och vissa av vikarierna som har befogenhet att skriva anteckningar i journalerna.

Av handlingarna framgick oftast när den unge skrivits in, men särskilt beslut om inskrivning, eller för den delen om utskrivning, och som signerats av föreståndare fanns inte i någon av de granskade journalpärmarna.

Säkerhet

Verksamheten gör individuella riskanalyser av ungdomarna genom att bl.a. belysa beteende, kriminalitet, missbruk och sjukdomar.

Det finns skriftliga rutiner avseende hur verksamheten ska agera vid rymningar, självskadebeteende eller vid drogmissstanke samt när vålds- eller hotsituationer uppstår. Personalen hävdade att verksamheten också på olika sätt arbetar för att förhindra att ungdomarna utsätts för fysiska eller psykiska övergrepp eller att de skadar sig själva. Däremot menade personalen att det inte går att skydda ungdomarna från övergrepp utanför institutionen.

Det förekommer att flickor rymmer från hemmet, och verksamheten har rutiner för hur personalen ska *agera* när de inskrivna avviker från hemmet. De flesta socialsekreterarna uppgav i intervjuerna att de var bekanta med vilka rutiner verksamheten har för att hantera rymningar. Samtidigt framfördes synpunkter från socialtjänst och förälder om att information till berörda avseende avvikelser dröjt för länge och om brister i kontrollen av var flickorna befann sig. Det finns uppgifter om att verksamheten gör s.k. riskanalyser av flickorna vid inskrivning, men det går i övrigt inte att utläsa av det inhämtade materialet om och hur dessa uppgifter används för att *förebygga eller förhindra* rymningar eller för den delen övergrepp utanför behandlingshemmet.

Verksamheten har skriftliga ordningsregler och veckoscheman. Flickorna uppmuntras hålla sig till reglerna genom ett s.k. teckenekonomisystem, vilket innebär att veckopengen påverkas av i vilken grad den enskilde ungdomen uppfyllt de obligatoriska momenten att komma upp i tid på morgonen, att sköta sin skola eller planering samt att komma hem i rätt tid. Ungdomarna ansåg att poängsystemet var inkonsekvent och orättvist.

Vid anställning av personal begärs alltid uppgifter från Rikspolisstyrelsens belastnings- och misstankeregister. Brandinspektion och brandövningar genomförs kontinuerligt.

Giovannis behandlingshem är inrymt i ett hyreshus på Södermalm. Flickorna har egna rum och delar dusch och toalett.

Delaktighet

Av intervjuerna med föreståndaren och personalen har det klarlagts att ungdomarna, föräldrarna och socialtjänsten är delaktiga vid inskrivning, planering och uppföljning av behandlingen. Personalen var av den mening att de lyssnar på ungdomarnas önskemål och hjälper dem att uttrycka sina åsikter samtidigt som personalen beskrev ett behov av metodutveckling kring att förbättra arbetet med att göra den unges röst hörd och ge utrymme för ökad delaktighet. Även ungdomarna underströk behovet av att bli lyssnad till på ett bättre sätt under bl.a. uppföljningsmötena med socialtjänsten och i enskilda samtal med personalen. Socialtjänsten å andra sidan var samstämmig i att verksamheten bidrog till att skapa förutsättningar till delaktighet hos den unge genom att personalen lyssnade på ungdomarna och på ett respektfullt sätt gav dem utrymme att uttrycka sina åsikter.

Känslomässiga och sociala behov

Personalen uppgav att flickorna får stöd i sin känslomässiga utveckling och i sin identitetsutveckling. Detsamma gäller socialt uppträdande och förmågan att klara sig själv. De inskrivna ges vidare möjlighet till en privat sfär genom bl.a. tillgång till eget rum samt möjlighet att upprätthålla relationer till andra människor utanför verksamheten. Ungdomarna uppmuntras till att delta i fritidsaktiviteter. Föräldrarna tyckte att de unga skulle behöva mer av uppmuntran till och deltagande i fritidsaktiviteter, men upplevde att fokus istället låg på läggtider och skola.

Ungdomarna delar dusch och toalett, vilket de ansåg fungerade utan större problem. Däremot var de missnöjda med att rummen var slitna och hade smutsiga golv. De menade också att hygienutrymmen kunde vara ofräscha emellanåt.

Hälsa

Länsstyrelsens inspektion begränsas till vård och behandling enligt socialtjänstlagen och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga. Uppgifter om verksamhetens medicinhantering har därför överlämnats till Socialstyrelsens regionala tillsynsenhet för bedömning i enlighet med de nationella direktiven för denna tillsyn.

De inskrivna får vid behov stöd att söka extern vård för sin fysiska hälsa och tandvård. Giovanni har tidigare konsulterat en särskild psykiater, men idag är ungdomarna hänvisade till den öppna barn- och ungdomspsykiatrien eller vårdcentralen. Det finns ingen rutin att inhämta uppgifter om den unges fysiska hälsa eller tandhälsa vid inskrivningen. Eventuella hälsoproblem noteras inte alltid i genomförandeplanen. Vad beträffar den psykiska hälsan ges alltid de unga individuellt anpassat stöd.

Personalen menade att de motverkar hälsorisker för ungdomarna när det gäller sex och samlevnad genom att den unge erbjuds personliga samtal med kontaktperson

eller t.ex. kurator vid ungdomsmottagning. Internt finns även en s.k. tjejgrupp. Vidare ansåg personalen att verksamheten har en medvetenhet om beroendeproblematik och att de har en viss kontroll över att flickorna inte har tillgång till någon form av beroendeframkallande medel under placeringstiden. I verksamhetsberättelsen beskrivs att flertalet av de placerade flickorna använder droger. Av det skälet har personalen deltagit i särskild utbildning arrangerad av Maria ungdom. Personalen själv uppgav dock att det trots utbildning är lätt att bli lurad av den unge som missbrukar eller har tillgång till droger. Vidare framgick att om en inskriven kommer påverkad till hemmet görs en alkotest (blåsa i alkometer) och ett urinprov (sticka) tas. Enligt föreståndaren görs det endast när alla involverade tycker att det är en bra idé, annars görs testerna hos Maria ungdom. Socialtjänsten ansåg för övrigt att det fanns ett gott samarbete mellan Maria ungdom och Giovannis.

Ett flertal av de tidigare inskrivna flickorna har haft ätstörningar och institutionen har regler och rutiner kring mat och måltider. Det finns också regler för att ge förutsättningar för att de unga får en god sömn. Ungdomarna upplevde att de inte fick tillräckligt stöd med sina sömnsvårigheter och beskrev ett missnöje med kränkande beteende från personalen vid väckning.

Ungdomarnas utbildning

Giovannis nyttjar ESS-skolornas tjänster och kan på så vis erbjuda varje inskriven flicka en individuell plan för skolgången. Undervisningen är betyggrundande och innehåller främst kärnämnen på grund- och gymnasienivå. Förutom kontaktpersonen, eller det team som arbetar kring ungdomen, finns en skolansvarig. Denne har i uppgift att vara länken mellan skolan och behandlingshemmet i frågor om den enskildes undervisning och som kontaktpersonen eller teamet inte kan ta sig an.

Vid tidpunkten för granskningen fanns det ungdomar, som av olika skäl inte deltog i undervisning.

Länsstyrelsens bedömning

Kvalitet och säkerhet

Allt inhämtat material visar på förutsättningar för verksamheten att ge ungdomarna en vård och behandling av god kvalitet. Länsstyrelsen noterade dock vid tillsynen att det hade utvecklats en subgrupp av ungdomar, som gav upphov till motstånd mot behandlingsinsatser och motsättningar mellan personal och ungdomar. Detta kan förklara den relativt negativ bild av vården och behandlingen som gavs vid några av intervjuerna. Länsstyrelsen väljer att inte dra för långtgående slutsatser av resultatet då underlaget av intervjuerna är begränsat både i tid och i antal intervjupersoner samt av det skäl att de intervjuade flickorna varit relativt kort tid på hemmet. Konflikter är dessutom nästintill oundvikliga moment i behandlingen för målgruppen.

BESLUT

Datum
2007-03-19Beteckning
7012-2006-070549

Allmänt kan sägas att även om behandlare inte bör ge vika för konflikter ska naturligtvis kraven enligt socialtjänstförordningen, om att respektera den enskildes integritet och att utforma vistelsen så att den upplevs meningsfull, för den skull inte åsidosättas av behandlingshemmet. Länsstyrelsen uppmanar därför Giovanni att i sitt kvalitets- och utvecklingsarbete ändå beakta de synpunkter som framkommit från intervjuerna av socialtjänst, vårdnadshavare och inte minst från ungdomarna själva.

Verksamhetens dokumentation har brister och behöver förbättras i flera avseenden då granskningen tydligt har visat att dokumentationen inte i tillräcklig utsträckning motsvarar lagens krav.

Innehållet i journalerna är som regel inte strukturerat, väsentligt eller ändamålsenligt. Ofta saknas uppgifter om beslut eller vilka åtgärder som vidtagits, t.ex. föreståndarens beslut om inskrivning, när genomförandeplanen reviderats eller vad som skett efter en händelse. Journalerna bör löpande utvisa uppgifter om bl.a. när och vad som beslutats vid uppföljningsmötena med socialtjänsten och med fördel i förhållande till de mål och delmål som satts upp i genomförandeplanen, som i sin tur bör ha sin utgångspunkt i vårdplanen. Anteckningarna är för övrigt sällan signerade i den utsträckning som föreskrivs i lag och förordning.

Genomförandeplanerna har en god utgångspunkt i sin struktur, men behöver utvecklas och förbättras genom att dateras och signeras eller skrivs under av de berörda. Dessutom bör det framgå vem som ansvarar för insatserna och när i tid de planerade insatserna ska genomföras.

En bättre strukturerad dokumentation fyller flera syften. Det skapas förutsättningar för delaktighet och insyn i den planerade behandlingen för den unge, dess vårdnadshavare och placerande socialnämnd. För verksamheten ökar möjligheten att undersöka om insatserna leder till resultat som innebär förändring och förbättring för den unge. Mot bakgrund av ovanstående vill Länsstyrelsen göra verksamheten uppmärksam på att en övergång till ett elektroniskt dokumentationssystem inte kan förklara bristerna utan verksamheten bör istället försäkra sig om att all dokumentation, rörande den enskilde, följer gällande reglering och finns samlad i papperskopior i en journalpärm för varje inskriven i avvaktan att systemet fungerar fullt ut.

Hemmet bedöms tillgodose behov av säkerhet och trygghet för de inskrivna ungdomarna när de vistas på institutionen. Tidigare undersökningar har visat att flickor på institution är en utsatt grupp⁴ och i Länsstyrelsens granskning har framkommit viss oro kring i vilken mån verksamheten har kontroll över vad ungdomarna gör när de inte är på institutionen. Det är av det skälet av vikt att

⁴ T.ex. *Socialt utsatta flickor, FoU i Väst, september 2005*

BESLUTDatum
2007-03-19Beteckning
7012-2006-070549

understryka behovet för Giovannis att i den mån det är möjligt finna tydliga former för att förebygga och förhindra risksituationer, t.ex. övergrepp, även utanför institutionen.

Delaktighet

Personalens förmåga och medvetenhet om vikten av att lyssna och ta tillvara ungdomens åsikter förefaller att i flera avseenden vara god. Trots missnöje hos ungdomarna har det ändå av intervjuerna framkommit, även om det inte helt återspeglas i dokumentationen, att det finns en hög grad av delaktighet kring vård- och behandlingsplaneringen hos ungdomarna, vårdnadshavarna och socialtjänsten.

Skolgång

Giovannis lägger stor vikt vid att ungdomarna ska få tillgång till undervisning och har med sitt samarbete med ESS-skolorna och i övrigt löst frågan på ett föredömligt sätt. Med anledning av att det fanns ungdomar, som vid tidpunkten för tillsynen inte deltog i undervisning sedan en tid tillbaka, vill Länsstyrelsen göra Giovannis uppmärksam på att Skolverket inför länsstyrelsernas nationella tillsyn har uttalat att "över en månad utan undervisning är helt orimligt för skolpliktiga barn".

Känslomässiga och sociala behov

De känslomässiga behoven tillgodoses främst genom stödet från kontaktpersonerna. Familj och nätverk görs delaktiga om det ingår i socialtjänstens vårdplanering, men eftersom personalen ansåg att det inte alltid var möjligt att få till stånd ett samarbete mellan föräldrar och verksamheten, borde frågan om hur ungdomarnas känslomässiga och sociala behov tillgodoses på bästa sätt lyftas ytterligare i verksamhetens kvalitets- och utvecklingsarbete.

Hälsa

Det är positivt att det finns kunskap om samt externa samarbetspartners kring frågor om beroendeproblematik. I övrigt uppfattar Länsstyrelsen att verksamheten lägger ansvaret för barnets hälsa främst hos vårdnadshavaren, men det förefaller inte vara något hinder att sörja för att den unge erhåller vård om det skulle behövas.

Ungdomarna har beskrivit att de saknar stöd för att komma tillrätta med sina sömnsvårigheter. Detta bör verksamheten finna former för att hantera. Genomförandeplanen skulle, förutom redan fastställda rubriker, även kunna inbegripa området *hälsa* och vara ett verktyg i en fråga om t.ex. sömnsvårigheter.

Förbättringsområden

För att Giovannis behandlingshem ska uppfylla vad som föreskrivs i lag, förordning samt i föreskrifter och allmänna råd bör främst dokumentationen utvecklas. Journalföring samt upprättande och revidering av genomförandeplaner måste anpassas till gällande reglering. Detta för att bl.a. skapa förutsättningar för

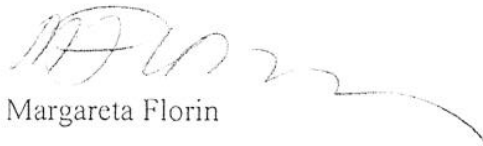

BESLUT

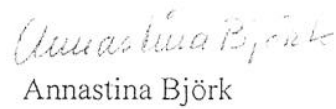
Datum
2007-03-19Beteckning
7012-2006-070549

uppföljning, utvärdering och inte minst en ökad delaktighet av de enskilda ungdomarna med mål att förbättra och säkra kvaliteten i insatserna för ungdomarna.

I övrigt uppmanas Giovannis behandlingshem att i sitt fortsatta kvalitets- och utvecklingsarbete beakta Länsstyrelsens bedömning avseende ungdomarnas säkerhet, hälsa, utbildning samt känslomässiga och sociala behov.

Margareta Florin

Annastina Björk

Kopia till;

Giovannis behandlingshem, Ingrid Kirbe, Götgatan 71, 4 tr, 116 21 Stockholm